

İNSAN
HAKLARI
EYLEM
PLANI

Mağdur Hakları

Özgür Birey, Güçlü Toplum;
Daha Demokratik Bir TÜRKİYE

İNSAN HAKLARI EYLEM PLANINDA BAŞKANLIĞIMIZIN İLGİLİ OLDUĞU BÖLÜMLER

Mağdur Haklarının Korunması

Faaliyetler

- a. Çocuklar, kadınlar, engelliler ve yaşlılar başta olmak üzere suç mağdurlarına yönelik psiko-sosyal destek ve bilgilendirme gibi hizmetlerin etkinliği artırılacaktır.
- b. Çocukların ve suç mağdurlarının adli süreçte ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla oluşturulan adli görüşme odaları ve çocuk izlem merkezleri ülke genelinde yaygınlaştırılacak ve bu yerlerin etkinliğinin artırılmasına yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.
- c. Adliyelerde suç mağdurlarının kendilerini yalnız hissetmemelerine yönelik tedbirler artırılacaktır. Bu kapsamda çocuklar, kadınlar, engelliler ve yaşlılar başta olmak üzere bu kişilere adli süreçlerde yardımcı olmak amacıyla kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri yaygınlaştırılacaktır.
- d. Suç mağdurlarına yönelik destek hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulması için ilgili kurumlar arasında işbirliği ve koordinasyon güçlendirilecektir.
- e. Adli süreçlerden psikolojik olarak daha çok etkileneceği değerlendirilen kırılgan kesimlerin iş ve işlemlerinde yardımcı olmak ve bu kişilere psiko-sosyal destek sağlamak üzere adliyelerde rehberlik hizmeti vermek amacıyla uzmanlar görevlendirilecektir.

HEDEF
2.3

Masumiyet Karinesinin Uygulanmasına İlişkin Standartların Güçlendirilmesi

Faaliyetler

- b. Lekelenmeme hakkının kapsamı genişletilecek ve düzenleme etkili bir şekilde uygulanacaktır.
- c. Soruşturma ve yargılamalar hakkında masumiyet karinesine dikkat edilmek suretiyle kamuoyunun bilgilendirilmesini temin etmek için kamu görevlileri ile medya çalışanlarına yönelik farkındalık artırıcı faaliyetler yapılacaktır.

HEDEF
2.6

Savunmanın Güçlendirilmesi ve Avukatlık Hizmetlerinde Kalitenin Artırılması

Faaliyetler

- e. Adli yardım hizmeti sunan avukatlara ilişkin Türkiye Barolar Birliği tarafından performans kriterleri belirlenecektir.
- f. Zorunlu müdafî ve vekillik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenecek, buna göre müdafî ve vekil listeleri yıllık olarak güncellenecektir.

HEDEF
2.7

Adalet Eriřimin Güçlendirilmesi

Faaliyetler

c.

Maddi durumu elverişli olmayan kişilerin, adli yardıma başvuru usulünün kolaylaştırılması amacıyla standart başvuru formları oluşturulacak, ayrıca e-Devlet üzerinden başvuru imkânı getirilecektir.

i.

Tanıklık ücreti ve tanıklara yaklaşımla ilgili standartlar belirlenecek, bu çerçevede kapsamlı bir tanıklık kılavuzu hazırlanacaktır.

HEDEF
3.4

İhtisas Mahkemelerinin Güçlendirilmesi

Faaliyetler

d.

İlk defa ihtisas mahkemelerine atanan hâkimlere göreve başlamadan önce ihtisas alanıyla ilgili eğitim verilecektir.

HEDEF
4.4

Nefret Söylemi ve Ayrımcılıkla Mücadelede Etkinliğin Artırılması

Faaliyetler

f.

Ayrımcılık ve nefret suçlarından daha fazla etkilendiği değerlendirilen mağdurlara yönelik olarak psiko-sosyal ve hukuki destek verilecektir.

Faaliyetler

- a. Eşe karşı işlenen suçlarla ilgili kanunda öngörülen cezayı artıran sebepler, boşanmış eşi de kapsayacak şekilde genişletilecektir.
- b. Tek taraflı ısrarlı takip fiilleri ayrı bir suç olarak düzenlenecek ve böylelikle mağdurlara sağlanan güvence artırılabilecektir.
- c. Cinsel saldırı mağduru kadınların ikincil örselenmelerini önlemek amacıyla hastanelerde oluşturulan özel merkezler/kadın destek birimleri yaygınlaştırılacaktır.
- d. Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetten kaynaklanan suçların etkin bir şekilde soruşturulması amacıyla kurulan özel soruşturma büroları ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.
- e. Şiddet mağduru kadınların hak arama yollarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri için Ceza Muhakemesi Kanunu 234'üncü maddesi uyarınca avukat görevlendirilmesi imkânı getirilecek, adli yardım hizmetlerinden yararlanma koşulları kolaylaştırılacaktır.
- f. Aile içi şiddet bürolarında görevli Cumhuriyet savcılarını ile tedbir kararlarına bakmakla görevli hâkimlere uygulama birliğinin sağlanması için düzenli olarak eğitim verilecektir.
- g. Tehdit altındaki kadınların daha etkin korunmasını sağlamak için önleyici ve koruyucu kapasite artırılacak ve bu kapsamda teknolojik imkânlardan da azami ölçüde yararlanılacaktır.
- h. Haklarında uzaklaştırma kararı verilenler başta olmak üzere, aile içi şiddet veya kadına karşı şiddet uygulayanların rehabilitasyonu sağlanacak, bu amaçla öfke kontrolü ve stres yönetimi gibi etkili programlar geliştirilecektir.
- i. Boşanma sürecinin taraflar ve çocuklar üzerindeki olası olumsuz etkilerini en aza indirebilmek, özellikle çocukla kişisel ilişkinin sağlıklı yürütülmesini sağlamak amacıyla süreç hakkında taraflar ve çocuklar bilgilendirilecek ve ihtiyaç duyanlara psiko-sosyal destek sağlanacaktır.

HEDEF
6.4

Adli İşlemler ve Süreçlerde Bireylerin Onur ve Haysiyetleri ile Özel Hayatlarının Korunması

Faaliyetler

a.

Suçla veya dava konusu olayla ilgisi bulunmayan özel hayata ilişkin hususların yargısal işlem ya da kararlara yansımaması ve kamuoyuna açıklanmaması için gereken tedbirler alınacaktır.

HEDEF
6.5

Cezaların İnfazında Bireylerin Onur ve Haysiyetleri ile Özel Hayatlarının Korunması

Faaliyetler

i.

Hükümlü ve tutuklulara yönelik psiko-sosyal yardım programları çeşitlendirilecek ve manevi rehberlik hizmetleri geliştirilecektir.

HEDEF
8.1

Çocukların Fiziksel ve Ruhsal Gelişimlerinin Desteklenmesi

Faaliyetler

- a. Çocukların dijital riskler, siber zorbalık, internet bağımlılığı ile yazılı ve görsel medyanın zararlarından korunmasına yönelik çalışmalar artırılacaktır.
- b. Çevrimiçi çocuk istismarı fiilleri ile daha etkili bir şekilde mücadele edilecek ve bu nedenle oluşan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.
- c. Uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kimsesiz çocukların bakım ve gözetiminin daha etkin sağlanabilmesi için tüzel kişi vesayet sistemi hayata geçirilecektir.
- d. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hükümler, çocuğun psikolojisi ve yüksek yararı dikkate alınarak gözden geçirilecektir.
- e. Adli süreçlerde çocukların beden muayenesi, "Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adalete İlişkin Rehber" ilkeleri ile çocuğun talebi veya uzman görüşü dikkate alınarak bir refakatçi huzurunda yapılacaktır.
- f. Aile mahremiyeti ve çocuğun üstün yararının daha iyi korunabilmesi amacıyla aile ve çocuk mahkemelerinin müstakil bir kampüs içinde bulunacağı yeni bir adliye mimarisi modeli geliştirilecektir.
- g. Çocuk mahkemelerindeki duruşma salonları, çocuk dostu olacak şekilde tasarlanacak, duruşmalara hakim, savcı ve avukatların cübbe giymeksizin katılımına imkan sağlanacaktır.
- h. Bazı ağır suçlar hariç olmak üzere 15 yaşından küçük çocukların ilk defa işledikleri fiillerin, soruşturmaya konu edilmemesi için çocuklara özgü koruma mekanizmaları geliştirilecektir.
- i. Çocuklar hakkındaki davalar ile istinaf ve temyiz incelemelerinin öncelikli olarak görülmesi sağlanacaktır.
- j. Hakkında adli kontrol kararı uygulanan çocuklar için psiko sosyal destek hizmeti verilecektir.

Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma Kapsamındaki Yabancıların Rehabilitasyonu ve Adalete Erişimlerinin Güçlendirilmesi

Faaliyetler

e.

Yabancılara yönelik hazırlanan şüpheli, sanık ve mağdur hakları formları yaygın dillere tercüme edilecek ve bu formların ilgililere verilmesi sağlanacaktır.

İnsan Ticaretiyle Etkili Şekilde Mücadele Edilmesi

Faaliyetler

c.

İnsan ticareti mağdurları ve olay tanıklarının korunabilmesi için gerekli tedbirler etkili bir şekilde alınacak, kişilerin insan ticareti mağduru olmalarının önlenmesi amacıyla kayıt dışı çalışmaya ilişkin denetimlerin etkinliği artırılacaktır.